

Voorstel Algemeen Bestuur

Sector/afdeling	WBL	ID-nummer	WBL-1581137097-2170
Indiener	Directie Team	Portefeuillehouder	Leden van het Dagelijks Bestuur
Onderwerp	Najaarsrapportage 2024		
Datum vergadering	18 december 2024	Agendapunt nr.	3.1

Voorstel

1. De bijgevoegde Najaarsrapportage 2024 vast te stellen;
2. De bijgevoegde conceptbrief aan Waterschap Limburg omtrent de Najaarsrapportage 2024 vast te stellen.

Aanleiding (of korte toelichting)

In bijgevoegde najaarsrapportage wordt het bestuur meegenomen in de stand van zaken per ultimo augustus 2024, zowel qua strategische thema's, prestaties, financiën, risico's en overige ontwikkelingen. Aan de hand van het dashboard worden indicatoren die van de vastgestelde marges en/of van de begrote of geraamde waarden afwijken, nader toegelicht.

Prestaties (gevalideerde data t/m augustus)

	Realisatie	Planning	Afwijking
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering (jaargemiddelde)	17	17	
Aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering (jaargemiddelde)	14	17	
Aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	
Aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	
Aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	16	17	
Aantal door bevoegd gezag vastgestelde overtredingen	0	0	

Samengevat voldoen 14 van de 17 zuiveringsinstallaties (RWZI's) aan de vergunde lozingsnormen (jaargemiddelden). In vergelijking met de voorjaarsrapportage betekent dit een toename van één.

De zuiveringsresultaten ultimo augustus 2024 zijn vergelijkbaar met de vorige kwartalen. De jaargemiddelde N (stikstof) normen worden, om bekende redenen, door RWZI Gennep en Weert overschreden. In vergelijking met de rapportage ultimo maart overschrijdt RWZI Meijel nu ook de jaargemiddelde voor stikstof. De RWZI's Wijlre en Roermond overschrijden deze norm niet. De RWZI Gennep overschrijdt ultimo augustus ook de normwaarden voor onopgeloste bestanddelen (OB).

Het OB-gehalte is in 2024 (t/m augustus) 11x tussen de 30 en 75 mg/l geweest. Volgens de norm mag dit maximaal 5x per kalenderjaar voorkomen.

Zodoende is voor deze OB-norm sprake van een overschrijding. De oorzaak is de terugkerende en versturende lozing, die niet alleen van invloed is op de biologische activiteit, maar ook op de bezinking van het slib. Kortom, zónder de versturende lozing zou voldaan blijven worden aan de OB-norm.

Gennep en het gemeentelijk transportstelsel is in 2023 door WBL extra bemonsterd. Op basis daarvan zijn door WBL enkele mogelijke lozingsbronnen vastgesteld, met een focus op de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente heeft tijdens een lozing onderzoek uitgevoerd, waarbij het echter niet gelukt is de lozer te traceren. Op basis van de verkregen informatie wordt in samenwerking met de Gemeente Mook en Middelaar, WL en WBL intensiever onderzoek verricht vanaf oktober 2023. Hierbij zijn afspraken gemaakt over verdere informatiedeling en het uitvoeren van (basis)metingen door WBL en de Gemeente ten einde de lozingsbron te kunnen opsporen. Recentelijk zijn weer procesverstoringen geconstateerd als gevolg van lozingen. Op basis hiervan is extra bemonstering van de RWZI weer gestart.

Bij RWZI Roermond wordt voor stikstof tussentijds niet voldaan aan de zomernorm. Wel wordt vanaf mei 2024 net voldaan aan de N norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Dat is voor het eerst sinds juli 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door verdunning vanwege de vele regen sinds najaar 2023. De kans is reëel dat deze norm op termijn weer wordt overschreden als gevolg van de relatief hoge vracht zeer moeilijk verwijderbare stikstof in het influent. Verder is bij de RWZI Roermond vastgesteld wie de lozende partij is. Momenteel loopt bij WBL een onderzoek met als doel het reduceren van de hoeveelheid geloosde stikstof en dus een verlaging van de stikstofvracht in het influent van de RWZI.

Bij RWZI Weert heeft door RHDHV (Royal Haskoning DHV) een uitgebreid onderzoek plaatsgevonden om te achterhalen wat de mogelijkheden zijn indien aanpassingen moeten plaatsvinden aan de installaties van Weert. Op korte termijn wordt hiervoor een projectvoorstel ingediend. Verder is het onderzoek naar de lozingen, welk gestart was in oktober, in april 2024 afgerond. Dit heeft helaas geen nieuwe informatie opgeleverd. De structurele problematiek van lozingen blijft en daardoor haalt de RWZI al geruime tijd de jaargemiddelde norm voor stikstof niet. Alleen op langere termijn zal een oplossing mogelijk zijn voor dit probleem door het uitbreiden van de zuiveringscapaciteit op deze RWZI.

RWZI Meijel voldoet ultimo augustus niet aan de normen. Echter, de RWZI ondervond sinds medio februari regelmatig hinder van een afwijkend (wittig) influent. Deze afwijking heeft een negatief effect op de stikstofverwijdering. Een onderzoek, in samenwerking met WL en de gemeente Peel en Maas, heeft geleid tot opsporing van een lozer. De lozer is door het bevoegd gezag aangesproken. Hierna zijn de lozingen gestopt en heeft het zuiveringsproces zich geleidelijk hersteld.

In de uitgebreide toelichting en bijlagen worden de zuiveringsresultaten en de status van de KRW-maatregelen meer in detail beschreven.

Het totale ziekteverzuim WBL bedraagt ultimo augustus 4,30%. Ten opzichte van het voorgaande kwartaal is een duidelijke daling waarneembaar (5,34%). In vergelijking met het Q1 cijfer van het CBS voor Waterbedrijven en Afvalbeheer (7,3%) en Openbaar bestuur en overheidsdiensten (6,5%), doet WBL het beter.

Gedurende de eerste 8 maanden hebben zich geen ernstige ongelukken voorgedaan en zijn alle inkopen en aanbestedingen als rechtmatig beoordeeld.

Financiën

De gerealiseerde investeringen ultimo augustus 2024 bedragen € 24,5 miljoen en zijn daarmee € 0,5 miljoen lager dan gepland. De lagere realisatie kan toegewezen worden aan het project renovatie Rimborg. In afwachting van een bankgarantie ligt de facturatie nu even stil. De verwachting is dat dit probleem op korte termijn wordt opgelost en het project conform planning zal worden gerealiseerd.

De exploitatie laat ultimo augustus een positief resultaat zien van € 0,5 miljoen vooral als gevolg van hogere baten.

In de hiernavolgende toelichting worden de benoemde onderwerpen nader uitgewerkt.

Uitgebreide toelichting op voorstel:

1.0 WBL Dashboard

1.1 Zuiveringsprestaties

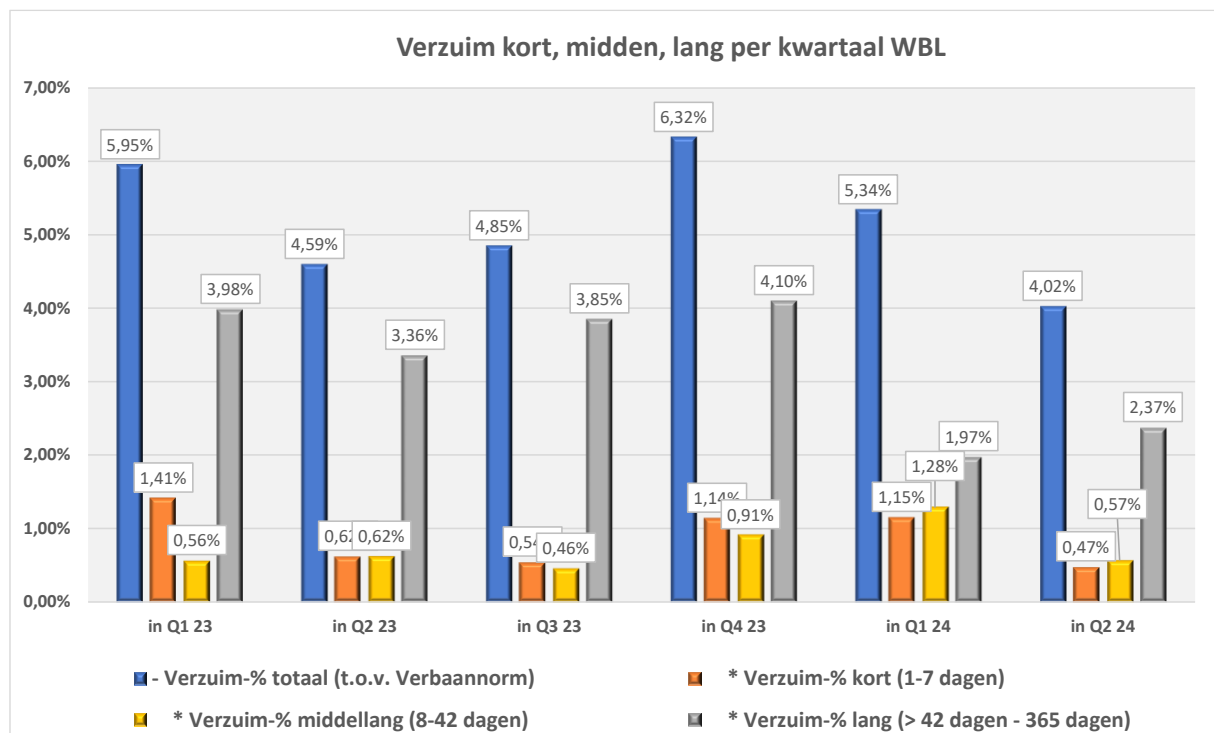
Al geruime tijd voldoet WBL bij drie RWZI's om bekende redenen niet aan de norm. De status en ondernomen acties per RWZI worden op pagina 18 en 19 nader toegelicht.

Bronaanpak middels influent management is voor deze overschrijdingen de meest duurzame oplossing. Het alternatief, zijnde het grootschalig renoveren en/of opnieuw bouwen van RWZI's wordt als een niet proportionele/realistische optie gezien. Alleen voor RWZI Weert wordt een uitbreiding van de zuiveringscapaciteit overwogen. In de vorige rapportages zijn de verschillende taken en verantwoordelijkheden van organisaties binnen de watersector omschreven en is de complexiteit die daarvan het gevolg is benoemd (zie bijlage 1 voor een schematische weergave). WBL heeft hierin een adviserende rol en heeft daardoor weinig directe mogelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot het aanpakken van de grondoorzaak. Hierdoor blijven normoverschrijdingen bestaan en wordt WBL betreffende één RWZI geconfronteerd met een last onder dwangsom. Hoewel overleggen met alle partijen regelmatig plaatsvinden, zijn in het oplossen van de normoverschrijdingen geen significante veranderingen te benoemen ten opzichte van de vorige rapportage.

1.2 Medewerkers

1.2.1 Ziekteverzuim ultimo augustus 2024

	Realisatie
Ziekteverzuim	4,30%

Het totale ziekteverzuim WBL bedraagt ultimo augustus 4,30% (in Q1 2024 bedroeg dit 5,34% en in Q2 4,02%, zie grafiek). Ten opzichte van het voorgaande kwartaal is een duidelijke daling waarneembaar (5,34%). In vergelijking met het Q1 cijfer van het CBS voor Waterbedrijven en Afvalbeheer (7,3%) en Openbaar bestuur en overheidsdiensten (6,5%), doet WBL het beter. De Q2 2024 cijfers van het CBS zijn bij opleveren van deze rapportage nog niet beschikbaar.

Ultimo augustus 2024 waren 8 medewerkers ziek, waarvan 4 langdurig en 4 middellang. Met betrekking tot alle langdurig zieken is elke casuïstiek goed in beeld bij de betreffende leidinggevende en HR.

1.2.2 Wet Banenafpraak

Banenafpraak

	Realisatie 8M 2024	Norm uit. 2024	Norm uit. 2025
Wet Banenafpraak (aantal banen)	6,8	6,3	7,8

WBL blijft actief inzetten op het behalen van het quotum Wet Banenafpraak. Er wordt ingezet op invulling via reguliere vacatures én er wordt individueel gekeken naar mogelijkheden voor mensen die bij WBL worden aangeboden. In 2023 is er contact gezocht met "Onbeperkt aan de slag" en heeft WBL, samen met WL, toegang gekregen tot het platform. Hoewel hier actief vacatures werden geplaatst en initiatieven zoals een inspiratiesessie en een 'meet & greet' werden georganiseerd, bleek de reguliere dienstverlening niet het gewenste resultaat op te leveren. In samenspraak met WL is daarom besloten afscheid te nemen van "Onbeperkt aan de slag".

WBL blijft gebruik maken van het Werkgeversservicepunt (WSP), dat zich richt op laaggeschoolde kandidaten. Daarnaast is contact gezocht met Magnit, broker van WBL. Via Magnit is een vacature uitgezet, en dit proces verliep goed. In de praktijk blijkt echter dat het ook voor hen lastig is om kandidaten te vinden met de juiste indicatie die bijdragen aan het quotum. Hoewel het vinden van geschikte kandidaten die voldoen aan de criteria van de Wet Banenafpraak een uitdaging blijft, blijft WBL actief zoeken naar mogelijkheden om deze doelgroep te bereiken en te betrekken.

1.2.3 Veiligheid

In de eerste acht maanden van 2024 heeft zich geen ernstig ongeval voorgedaan.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Ernstige ongevallen (arbeidsinspectie)	0	0	

2.0 Financieel

2.1 Exploitatiekosten 2024

De exploitatiekosten zijn ultimo augustus 2024 met een realisatie van € 72,3 miljoen € 0,5 miljoen lager dan de begroting.

	Realisatie	Begroot	Afwijking
Totale lasten	78,51	78,23	-0,27
Totale baten	6,25	5,46	0,80
Netto kosten (x € 1,0 mln.)	72,25	72,78	0,52

Deze onderschrijding is het saldo van een overschrijding van de lasten (€ 0,27 miljoen) en een overschrijding bij de baten (€ 0,8 miljoen). De overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door de kostensoorten onderhoud door derden (€ 4,3 miljoen) en belastingen (€ 0,4 miljoen). Deze overschrijdingen worden voor een groot deel gecompenseerd door onderschrijdingen op de kostensoorten energie (€ 1,3 miljoen), overige diensten door derden (€ 1,2 miljoen) en personeelslasten (€ 2 miljoen). Daarnaast laten verschillende andere kostensoorten diverse onder- en overschrijdingen zien.

De energiekosten laten een onderschrijding zien van € 1,3 miljoen. De systematiek van verwerking van de energiekosten is met ingang van 2024 gewijzigd. Tot en met augustus zijn de kosten conform nieuw proces geboekt op basis van ontvangen facturen. De energietarieven per kWh zijn lager dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. De financiële impact hiervan is groot. Tevens zijn de netwerkkosten 35% lager dan begroot. Wel heeft WBL 13% meer volume moeten inkopen in het eerste half jaar. Enerzijds door meer verbruik, anderzijds door lagere opwek van energie. Oorzaak van beiden is de vele neerslag dit jaar. De huidige verwachting is wel dat de energiekosten de begroting met € 1,5 miljoen zullen onderschrijden. Ook bij de energie gerelateerde baten (SDE subsidie) is sprake van een meevaller. Als gevolg van de lagere energietarieven, komt WBL weer in aanmerking voor SDE subsidie.

De onderschrijding van de post overige diensten door derden is een saldo van diverse posten, met name:

- Overige diensten primair proces (€ 0,3 miljoen)
De slijbafzet verloopt ultimo augustus conform verwachting. Een groter deel dan gepland wordt verwerkt door SNB (laagste tarief), maar daar tegenover staat dat meer slijb dan verwacht naar Friesland gaat (hoog tarief). Voor een deel komt dit doordat Indaver minder inneemt dan contractueel vastgelegd. Indaver betaalt het verschil wanneer afgezet wordt naar een andere partij met een hoger tarief. De verwachting is dat WBL op dit onderdeel binnen de begroting blijft.
- Kosten voor extern advies en onderzoek (€ 0,9 miljoen)
De onderschrijding is vooral toe te wijzen aan aantal vertragingen qua financiële afwikkeling (zie ook paragraaf innovaties) en het niet (in het kader van prioritering ten behoeve van integratie) of later dan gepland opstarten van aantal initiatieven.

De personeelskosten onderschrijden de begroting ultimo augustus met afgerond € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door het hoge aantal vacatures (gemiddeld 32,8 Fte over de eerste acht maanden) en het beperkt benutten van een aantal stelposten (bijvoorbeeld recruitment, WW kosten en RVU). De WBL-formatie is toegenomen op basis van het door het AB goedgekeurde "Groei" scenario. De werving voor deze formatie verloopt voorspoedig en het is nog steeds de verwachting dat einde jaar een groot deel van de huidige (2024) en toekomstige (2025) niet bezette formatie wordt ingevuld. Waar WBL begin dit jaar nog 42 Fte aan niet bezette formatie had, is dit in augustus gedaald naar 19 Fte. De marktomstandigheden zijn uitdagend, maar WBL/WL blijken nog steeds een hoge aantrekkingskracht te hebben.

Andere oorzaak van het relatief hoge aantal vacatures is dat een deel van de nieuwe formatieplaatsen is ingevuld met eigen personeel. Deze medewerkers laten vervolgens een “gat” vallen, waarvoor geworven moet worden.

De onderhoudskosten zijn € 4,3 miljoen hoger dan begroot. De overschrijding wordt vooral veroorzaakt (€ 3,1 miljoen) door de extra kosten die WBL heeft moeten maken als gevolg van de leidingbreuk bij Schinnen. Betreffende dit onderwerp is het bestuur apart geïnformeerd. De overige overschrijding wordt veroorzaakt door diverse grootschalige onderhoudsklussen (vervangen van transportschroeven, uitdraaischroeven, compressoren en zeebandpersen).

De overschrijding van de kosten voor belastingen vanuit Rijkswaterstaat (€ 0,5 miljoen) is het gevolg van een naheffing 2023 en hogere volumes RWA (extreme regenval) in 2024. Een m³ water afkomstig uit een RWA bufferoverstort bevat niet alleen meer vervuilingseenheden (ve's), maar heeft ook een hoger ve tarief. Voor de bepaling van de hoeveelheid ve's afkomstig van de RWA bufferoverstorten moet per overstort monstername en een analyse op de heffingsparameters plaatsvinden en moet het debiet worden gemeten. Met deze gegevens wordt de vuillast in ve's berekend. Het totaal aantal RWA overstorten per jaar bepaald dan de totaal geloosde ve's voor deze lozing. Het ve tarief van deze stroom is €37,28. Het hoge tarief in combinatie met stijging aantal ve's verklaart de overschrijding.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn ultimo augustus 2024 in lijn met de begroting. Het is wel de verwachting dat de kapitaallasten in 2024 (zowel rente- als afschrijvingskosten) lager dan gebudgetteerd zullen uitvallen. Het is de verwachting dat de afschrijvingskosten de begroting zullen onderschrijden met € 0,8 miljoen (met een bandbreedte van +/- € 0,2 miljoen). De lagere reguliere afschrijvingskosten zijn het gevolg van een lager dan begroot gerealiseerd investeringsniveau in 2023. In 2023 is uiteindelijk € 27,7 miljoen geïnvesteerd waar in de begroting rekening was gehouden met € 41,2 miljoen. Hierdoor zijn de reguliere afschrijvingskosten in 2023 lager uitgevallen. Dit werkt ook door in 2024.

Ook de rentekosten zullen in 2024 ongeveer € 0,6 miljoen lager gaan uitvallen. Deze onderschrijding wordt veroorzaakt door een begrote, maar als gevolg van de lagere dan geraamde investeringen, niet aangetrokken langlopende lening eind 2023.

Innovatiebudget

Ultimo augustus is afgerond € 1,3 miljoen benut van het innovatiebudget en is daarmee € 0,6 miljoen lager dan begroot. Deze onderschrijding heeft verschillende oorzaken. Een aantal innovaties is later gestart dan gepland (Aquathermie en debietmetingen). Bij lachgasmetingen is een subsidie ontvangen die niet was begroot. Verder wijkt bij een aantal innovaties de financiële afwikkeling af van hetgeen ultimo augustus is begroot (vertraagde facturen en timing ontvangen subsidies).

Het is de verwachting dat in 2024 ongeveer € 2,4 miljoen zal worden uitgegeven (begroot € 2,6 miljoen) met een bandbreedte van +/- € 0,2 miljoen.

Toevoeging post Onvoorzien

WBL beschikt over een post onvoorzien van 0,4% van de totale lasten. De directeur heeft het mandaat om budgettaire neutrale begrotingswijzigingen door te voeren in de exploitatiebegroting onder voorwaarde van mededeling in de voor- of najaarsrapportage. Recent is door 5 waterschappen een samenwerkingsovereenkomst getekend met betrekking tot het Verdygo gedachtegoed. Onderdeel van deze overeenkomst is de facturatie van WBL aan de overige 4 deelnemers van een eenmalige 'fee'.

Deze 'fee' was niet begroot en kan gezien worden als een compensatie voor eerder gemaakte ontwikkelkosten inzake Verdygo. Conform afspraak wordt deze meevaller (afgerond € 340k) verantwoord onder de post onvoorzien. WBL wordt In de begroting stijgt de nog beschikbare post onvoorzien hierdoor naar € 730k.

Prognose 2024

In de vorige voorjaarsrapportage is reeds aangegeven dat het moeilijk is een goede prognose af te geven voor 2024. WBL heeft verschillende mee- en tegenvallers en een aantal ontwikkelingen (bijvoorbeeld post onvoorzien, innovaties) zijn moeilijk te kwantificeren.

Op basis van de huidige inzichten is het de verwachting dat op totaalniveau de kosten de begroting zullen onderschrijden met € 2 miljoen. De overschrijdingen op de onderhoudskosten en belastingen worden gecompenseerd door onderschrijdingen op de personeels- en energiekosten, overige diensten door derden en kapitaallasten. Tevens zal de vrijval van de verlofvoorziening ook leiden tot een meevaller van afgerond € 0,7 miljoen.

2.3 Rechtmatige inkoop

Ultimo augustus 2024 hebben zich geen onrechtmatige inkopen voorgedaan.

	Realisatie	Planning	Afwijking
Rechtmatige inkoop	100,00%	≥ 99%	

3.0 Investerings

Het gerealiseerde investeringsbudget ultimo augustus 2024 bedraagt € 24,5 miljoen en is daarmee afgerond € 0,6 miljoen) lager dan gepland.

Bedragen x € 1.000	Realisatie t/m mnd	Begroot t/m mnd	verschil t/m mnd
Bestuursrelevante projecten	11.823	13.380	-1.558
Niet bestuursrelevant (instandhouding)	12.652	11.674	978
Totaal	24.475	25.055	-579

De lagere realisatie bij de bestuursrelevante projecten wordt veroorzaakt door het project renovatie Rimborg. In afwachting van een bankgarantie ligt de facturatie stil. De verwachting is dat dit probleem op korte termijn wordt opgelost en het project conform planning zal worden gerealiseerd.

Het is de verwachting dat het totaal aan investeringen in 2024 minimaal in lijn zal zijn met de begroting van € 43,1 miljoen.

In bijlage 2 (Dashboard najaarsrapportage) zijn alle indicatoren opgenomen en waar nodig verder toelicht.

Strategische doelen in relatie tot:

- Schoon en ecologisch gezond water:
- Vergroten duurzaamheid:
- Vergroten maatschappelijke waarde:

De najaarsrapportage rapporteert over behaalde resultaten op de strategische doelen (zie bijlagen o.a. het dashboard Strategische thema's en het dashboard voorjaarsrapportage).

Organisatie:

Niet van toepassing

Ondernemingsraad:

Niet van toepassing

Overige ontwikkelingen

Programma reduceren ongewone voorvallen

Zoals eerder toegelicht in de voorjaarsrapportage is WBL is eind 2023 een programma opgestart om invulling te geven aan het volgende belangrijke doel: 'Wij willen nul, door ons beïnvloedbare, ongewone voorvallen'. Om dit doel te bereiken is een verscheidenheid aan acties en initiatieven opgestart in 2024. Deze zijn gebundeld in een programma.

Het programma is opgedeeld in 7 werkpakketten met elk een eigenaar (een MT lid of strateeg). De 7 werkpakketten zijn repareren, juridisch, werkprocessen, communicatie, gedrag/mens, techniek en ICT-systemen plus aanverwante processen. In het kader van het aspect gedrag/mens is recentelijk een samenwerking gestart met adviesbureau. Dit bureau gaat WBL helpen door te analyseren hoe de impact van ongewone voorvallen verminderd kan worden, met specifieke aandacht voor gedrag. Waarom besluit een medewerker iets, of wordt iets wel of niet gedaan? Maar ook om erachter te komen waar medewerkers invloed op hebben. Dit bureau biedt ondersteuning bij het vaststellen van kansen en mogelijke veranderingen in zowel gedrag als leiderschap. In Q4 zal ook energie worden gestoken in het borgen van de werkpakketten in het nieuwe WL.

Juridische aspecten

De navolgende, nagenoeg alle oudere, juridische kwesties zijn onderhanden en zijn deels ongewijzigd ten opzichte van de voorjaarsrapportage ultimo april 2024:

- WBL heeft in 2018 een vordering/schadeclaim ingediend op een failliete leverancier. De curator van deze partij betwist de vordering en heeft gesteld dat de leverancier nog een vordering heeft op WBL. Dit laatste wordt weer betwist door WBL. De betreffende vordering is echter door de partij verpand aan haar kredietgever. Als gevolg van het faillissement is de curator namens de kredietgever uitstaande vorderingen aan het incasseren. Sinds november 2019 blijft een reactie van de curator betreffende de vordering uit. Dit is de huidige status quo. Zolang het faillissement nog lopende is en de curator nog de mogelijkheid heeft vorderingen in te stellen, wordt uit voorzichtigheidsprincipe deze casus gemeld. Aangezien het de verwachting is dat beide vorderingen niet geëffectueerd kunnen worden, zijn beide vorderingen niet opgenomen in het resultaat;
- Door Rijkswaterstaat opgelegde last onder dwangsom waartegen ingesteld beroep in september 2023 is ingetrokken, waardoor de last gehandhaafd blijft. De last bedraagt maximaal € 50.000.
- Het Openbaar Ministerie is van mening dat WBL een aantal ongewone voorvallen niet c.q. niet tijdig heeft gemeld bij het juiste bevoegde gezag. Dit heeft ertoe geleid dat het Openbaar Ministerie in kwartaal 3 van 2023 voornemens was tot het uitvaardigen van een

strafbeschikking. Hierdoor is WBL uitgenodigd voor een hoorzitting die plaatsvond in oktober 2023. De officier van justitie heeft aangegeven voornemens te zijn tot dagvaarding over te gaan. De dagvaarding is inmiddels uitgereikt. Dit kan mogelijk leiden tot het betalen van een boete;

- Aannemer van WBL heeft tijdens grondwerkzaamheden (in verband met het leggen van een leiding) eind 2023 een stroomkabel van een derde geraakt waardoor gedurende enkele uren sprake was van stroomuitval. Als gevolg daarvan heeft een bedrijf gedurende die uren geen productie kunnen draaien en stelt zij daardoor schade te hebben geleden. De fabrikant heeft de aannemer, de gemeente en WBL daarvoor in 2024 aansprakelijk gesteld. De hoogte van de claim is nog onbekend;
- Rijkswaterstaat heeft aan WBL een voornemen last onder dwangsom (max € 165K) toegezonden, waartegen WBL een zienswijze heeft ingediend. Reden voornemen is overschrijding stikstofnormen. Er is door Rijkswaterstaat nog geen beschikking genomen.
- WL heeft aan WBL een voornemen last onder dwangsom (max € 20K) toegezonden, waartegen WBL een zienswijze heeft ingediend. Er is door WL nog geen beschikking genomen.
- Een omwonende van een RWZI heeft WBL medio juni 2024 aansprakelijk gesteld voor scheurvorming in haar woning als gevolg van transport langs haar woning. WBL is met de omwonende in gesprek. Aansprakelijkheid wordt vooralsnog niet erkend.
- Een opdrachtnemer van WBL (transporteur) heeft met één van diens vrachtwagens schade toegebracht aan een silo van WBL. De transporteur is voor die schade aansprakelijk gesteld.
- WBL heeft de bestuurder van een voertuig die in december 2023 tegen poort en hekwerk rondom rioolgemaal Ven-Zelderheide is gereden, aansprakelijk gesteld voor de schade. Verzekeraar heeft aansprakelijkheid namens verzekerde erkend. Uitkering heeft nog niet plaatsgevonden.
- WBL heeft WL aansprakelijk gesteld voor de door haar geleden schade door een breuk in een persleiding van WBL. De breuk is ontstaan doordat de oevers van een door WL beheerde beek waarin de persleiding ligt, sterk geërodeerd was. Daardoor is de oeverrand in de nabijheid van de leiding gekomen. Het wegvallen van de zijdelingse opsluiting aan de beekzijde heeft mede geleid tot een grondafschuiving waardoor de leiding opzij is gedrukt.

Risico's:

Conform de wettelijke kaders heeft WBL een risicomanagementbeleid, een risicomatrix met risicogebeurtenissen waarvan het financiële restrisico op de balans als een reserve wordt aangehouden (weerstandsvermogen). De hoogte van de risico-reserve bij aanvang boekjaar 2024 bedroeg € 0.

Conform het besluit van het AB 18-09-2019 Kadernota Risicomanagement zal ieder kwartaal een actualisatie van de opgenomen risico's in de risicomatrix expliciet worden behandeld als onderdeel van de voorjaars- en najaarsrapportage.

In 2024 hebben de navolgende risicogebeurtenissen, die deel uit maken van de WBL-ricomatrix, zich voorgedaan:

- *Het stagneren van de afzet van reststoffen*, in relatie tot de slibproblematiek, heeft zich ook in 2024 voortgezet. Dit is een risicogebeurtenis die zich sinds 2018 structureel voordoet;
- *Onverwachte en onvoorziene stijging van prijzen*;
- *Geopolitieke omstandigheden en hieraan gerelateerde financiële gevolgen* (energietarieven).
- *Verstoring transport en behandeling afvalwater: bijv. calamiteit zoals leidingbreuk, stroomstoring, ongecontroleerde lozingen*. In een rioolpersleiding in de buurt van Schinnen is een breuk ontstaan. Daardoor is afvalwater uit deze leiding het omliggende gebied ingestroomd. De persleiding ligt in de oever van de Geleenbeek.

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d. 18 december 2024.

De waarnemend directeur,

De voorzitter,

E.J.M Keulers

S.M.M. Borgers

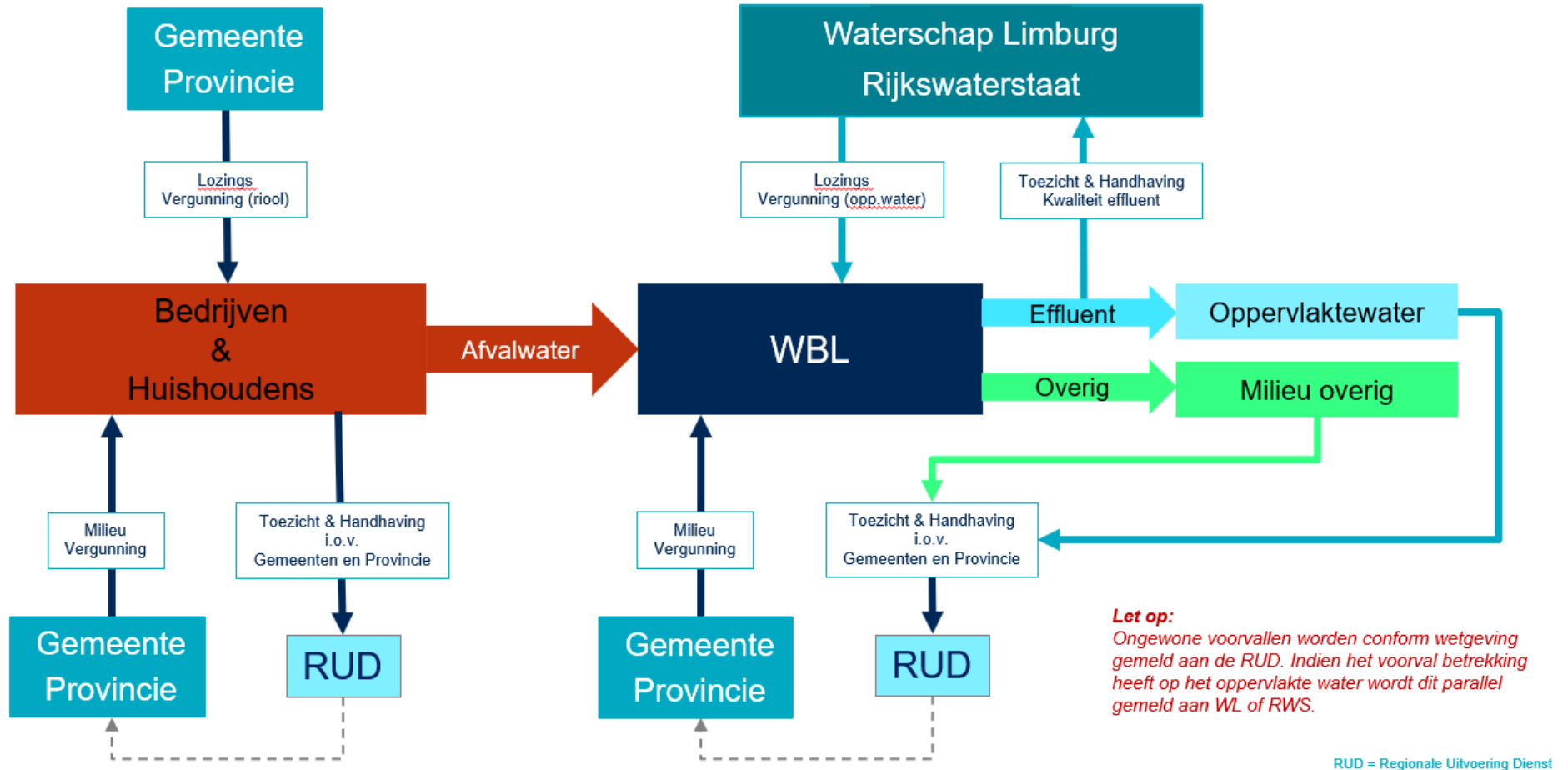
Bijlagen:

Bijlage 1: Schematische weergave van de relatie tussen Bevoegd gezag en WBL

Bijlage 2: Dashboard najaarsrapportage 2024

Bijlage in Ibabs: Brief Bestuur Waterschap Limburg najaarsrapportage 2024

Bijlage 1: Schematische weergave van de relatie tussen Bevoegd gezag en WBL

Bijlage 2: Dashboard Najaarsrapportage 2024

DASHBOARD DIRECTIERAPPORTAGE (DIRAP): aug-24

Volgens afspraak met het dagelijks bestuur verantwoorden we de strategische thema's op doelniveau in de directierapportage. Deze doelen komen voort uit de "Toekomstvisie waterzuiveren en waterketen 2030". Dit onderdeel van het dashboard wordt gezien als een groeimodel.

Uitgangspunt is dat waar een afwijking op de gemaakte afspraken is / te verwachten is, een nadere toelichting volgt (oranje of rood gearceerd).

- Groen: doel wordt gehaald
- Oranje: waarschuwing dat doel mogelijk niet wordt gehaald, acties opgepakt om groen te worden
- Rood: stevige reden aan te nemen dat doel niet wordt gehaald en er nog geen oplossing in zicht is

SCHOON EN ECOLOGISCHE GEZOND WATER	Planning doel	Tactisch We behalen de planning voor komend jaar	Strategisch We behalen het doel op het afgesproken moment
Voldoen aan de Kader Richtlijn Water (KRW) Alle RWZ's voldoen aan LEB/afspraken	2027	10	17
Vervijderen medicijnresten, micro's en overige stoffen (MMO)		Hotspot locaties bepaald	Kader nog niet duidelijk
Voldoen voor 100% aan afnameafspraken Gemeenten met afnameafspraken en uitgevoerde maatregelen	2027	1	31
<p>TOELICHTING OP ORANJE OF RODE AARCEERING: KRW: Op 1 rw zi (Roermond) is een versturende lozing die niet opgelost lijkt te zijn in 2027. In algemeen schaarste in mensen en materialen en stijgende prijzen. Afnameafspraken: Tactisch: Projectplanning blijft zw aar onder druk. Meerdere gemeenten schuiven door later dan medio 2024. Richtpunt blijft medio 2025 alle afspraken definitief. Planning w ordt bijgesteld. Afnameafspraken: Strategisch: Spanningsveld tijdige realisatie van alle maatregelen. Prognose maatregelen is ingebracht in forecast MIP, sturen op investeringen en uitvoeringscapaciteit. Raamcontractanten w orden vroeg in proces betrokken. Toepassen Verdygo-bouw filosofie bij gemaalrenovaties w ordt uitgew erkt.</p>			

VERGROTEN DUURZAAMHEID	Planning	Tactisch We behalen de planning voor komend jaar	Strategisch We behalen het doel op het afgesproken moment
Energieneutraliteit 100% energieneutraal	2025	52,3%	100%
Klimaatneutraliteit 100% klimaatneutraal	2030	CO2-prestatieladder	100%
Circulariteit	2050	Vanaf 2023 100% circulair uitvragen	100%
<p>TOELICHTING OP ORANJE OF RODE AARCEERING: Energieneutraliteit strategisch: door lange doorlooptijden van onderzoeken en projecten met externen op terrein van derden en door netcongestie (electriciteitsnet te vol) is 2025 niet haalbaar. In 2024 w ordt met het bestuur een nieuw e energiestrategie besproken. Klimaatneutraliteit: te w einig capaciteit in huis. Maatregelen w orden genomen om capaciteit uit te breiden. Circulariteit: kader is ontw ikkeld, in 2023 eerste pilot m.b.t. circulair uitvragen uitgevoerd, verdere uitrol volgt.</p>			

VERGROTEN MAATSCHAPPELIJKE WAARDE	Planning	Tactisch We behalen de planning voor komend jaar	Strategisch We behalen het doel op het afgesproken moment
Waarde naar buiten brengen NPS-score klanttevredenheid > 30 en respons > 90%	2025	> 10, 65%	> 30, 95%
<p>TOELICHTING OP ORANJE OF RODE AARCEERING: Klanttevredenheidsmeting 2022: Respons 51% ondervraagden, 84% gemeenten, NPS gedaald van 10 naar -3, tevredenheid gestegen van 7,9 naar 8,1. Volgens de contactpersonen van de gemeenten kan de dienstverlening verder w orden verbeterd door te w erken aan de bereikbaarheid van de contactpersonen en de mate w aarin gemaakte afspraken w orden nagekomen. In 2023 heeft geen meting plaatsgevonden. Het volgende klanttevredenheidsonderzoek vindt plaats in 2024.</p>			

Najaarsrapportage 2024 (t/m augustus)	Begroot oorspronk jaar 2024	Begroot actueel jaar 2024	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Toelichting
Schoon en ecologisch gezond water						
Zuiveren: werking rwzi's getoetst aan norm						
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Fosfaat-verwijdering (jaargemiddelde)	17	17	17	17		
- aantal rwzi's die voldoen aan norm Stikstof-verwijdering (jaargemiddelde)	17	17	14	17		Zie specificatie zuiveringsprestaties
- aantal rwzi's die voldoen aan norm CZV (Chemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	17	17		
- aantal rwzi's die voldoen aan norm BZV (Biochemisch Zuurstof Verbruik)	17	17	17	17		
- aantal rwzi's die voldoen aan norm OB (Onopgeloste Bestanddelen)	17	17	16	17		Zie specificatie zuiveringsprestaties
- door bevoegd gezag vastgestelde overtreding CZV, BZV, OB	0	0	0	0		
- aantal rwzi's die voldoen aan KRW normen	17	17	15	17		Zie specificatie KRW toelichting
Zuiveren: rendementen						
- Fosfaat-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	> 75%	84,1%	> 75%		
- Stikstof-verwijdering (alleen ter registratie)	> 75%	> 75%	76,2%	> 75%		
Vergroten duurzaamheid						
- duurzame inkoop WBL-breed	100%	100%	100%	100%		
Duurzaam: hergebruik grondstoffen						
- ontwaterd slib extern verwerkt	99.000	99.000	61.699	66.000		

Najaarsrapportage 2024 (t/m augustus)	Begroot oorspronk jaar 2024	Begroot actueel jaar 2024	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Toelichting
Vergroten maatschappelijke waarde						
Maatschappelijke waarde: samenwerking						
- onderhoud IBA's (aantal gemeenten)	23	23	23	23		
- beheer/onderhoud gemalen (aantal gemeenten)	11	11	11	11		
- meten, monitoren, rekenen (aantal gemeenten)	12	14	14	14		
- adviestrajecten (aantal gemeenten)	13	14	14	12		
Maatschappelijke waarde: netto kosten WBL						
EXPLOITATIE-KOSTEN (bedragen x € 1.000)						
Totaal kapitaallasten	€ 30.330	€ 30.330	€ 19.014	€ 18.892		
Totaal personeelslasten	€ 30.457	€ 30.890	€ 18.492	€ 20.474		De personeelskosten overschrijden de begroting ultimo augustus met afgerond € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door het hoge aantal vacatures (gemiddeld 32,8 Fte over eerste acht maanden) en het beperkt benutten van een aantal stelposten (bijvoorbeeld recruitment, WW kosten en RVU). De WBL-formatie is toegenomen op basis van het door het AB goedgekeurde "Groeï" scenario. De werving voor deze formatie verloopt voorspoedig en het is nog steeds de verwachting dat einde jaar een groot deel van de huidige (2024) en toekomstige (2025) niet bezette formatie wordt ingevuld. Waar WBL begin dit jaar nog 42 Fte aan niet bezette formatie had, is dit in augustus gedaald naar 19 Fte. De marktomstandigheden zijn uitdagend, maar WBL/WL blijken nog steeds een hoge aantrekkingskracht te hebben. Andere oorzaak van het relatief hoge aantal vacatures is dat een deel van de nieuwe formatieplaatsen is ingevuld met eigen personeel. Deze medewerkers laten vervolgens een "gat" vallen, waarvoor geworven moet worden.
Totaal goederen en diensten van derden	€ 62.417	€ 61.993	€ 40.516	€ 38.330		De overschrijding van de groep goederen en diensten van derden is een saldo van diverse posten, maar met name het gevolg van de calamiteit met de leiding in Schinnen (€ 3,1 miljoen). De hogere onderhoudskosten worden deels gecompenseerd door lagere energiekosten (€ 1,3 miljoen) en lagere kosten voor overige diensten door derden (€ 1,2 miljoen). In de toelichting zijn diverse posten nader gespecificeerd en verklaard.
Totaal bijdragen aan derden	€ 78	€ 182	€ 155	€ 137		
Onvoorzien	€ 500	€ 732	€ -	€ -		
Totaal LASTEN	€ 123.782	€ 124.577	€ 78.506	€ 78.234		
Eigen BATEN	€ -6.893	€ -7.689	€ -6.253	€ -5.458		De hoger dan begrote baten zijn een gevolg van onder andere hogere baten voor klanten en met terugwerkende kracht ontvangen SDE subsidie.
NETTO KOSTEN exploitatie WBL-totaal (x 1.000)	€ 116.888	€ 116.888	€ 72.252	€ 72.776		
Bijdrage waterschap Limburg (x 1.000)	€ 116.888	€ 116.888	€ 77.926	€ 77.926		
NETTO Resultaat WBL-totaal (x 1.000)	€ -	€ -	€ 5.673	€ 5.149		

Najaarsrapportage 2024 (t/m augustus)	Begroot oorspronk jaar 2024	Begroot actueel jaar 2024	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Toelichting
INVESTERINGSUITGAVEN totaal WBL (x 1.000)	€ 43.100	€ 47.125	€ 24.475	€ 25.055		De lagere realisatie bij de bestuursrelevante projecten wordt veroorzaakt door het project Renovatie Rimborg. De onderschrijding is toegelicht in zowel de rapportage als in het dashboard.
Vorbereiding projecten	€ -	€ -	€ -	€ -		
Uitvoering projecten bestuursrelevant	€ 26.546	€ 31.043	€ 11.823	€ 13.380		
Uitvoering projecten regulier	€ 17.065	€ 16.083	€ 12.652	€ 11.674		
Nog nader te bepalen	€ -512	€ -	€ -	€ -		
Assetbase op orde						
Asset base	€ -	€ -	€ -	€ -		
Asset base op orde rioolgemalen + rwzi	€ 1.000	€ 992	€ 565	€ 562		
Assetbase op orde transportleidingen	€ 2.812	€ 3.077	€ 2.327	€ 2.379		
Bestuursrelevant Transport						
leiding Simpelveld-Wijlre	€ -	€ 0	€ 0	€ 0		
Westelijke Mijnstreek Transportsysteem	€ 10	€ -	€ -	€ 22		
Vervangen Munstergeleen-Geleen	€ 50	€ 52	€ 4	€ 4		
Vervangen Munstergeleen-Geleen (bijdrage)	€ 216	€ -	€ -	€ -		
Bestuursrelevant Zuiveren						
Chemicaliëntanks aanpassen c.f.eisen	€ 1.955	€ 1.452	€ 617	€ 653		
rwzi Weert: KRW maatregelen	€ -	€ -	€ -	€ -		
rwzi Panheel: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ 30	€ 156	€ 81	€ 80		
rwzi Stein: voldoen aan KRW-eisen per 2021	€ -	€ 3	€ 3	€ 3		
rwzi Weert Nereda Verdygo Packageplant	€ 3.065	€ 2.477	€ 1.491	€ 1.479		
rwzi Weert Nereda Verdygo Packageplant (bijdrage)	€ -2.000	€ -1.360	€ -1.360	€ -1.360		
rwzi Simpelveld; impl. poederkool	€ 1.600	€ 2.659	€ 389	€ 357		
rwzi Simpelveld; impl. poederkool	€ -	€ -	€ -	€ -		
rwzi Susteren, wilverwijdering	€ 1.500	€ 694	€ 363	€ 377		
rwzi Rimborg renovatie aeratietank, rooster installatie, zandvang installatie	€ 6.165	€ 9.244	€ 2.044	€ 3.796		
Bestuursrelevant Slib						
rwzi Venlo Slibontwatering	€ 9.812	€ 10.624	€ 4.830	€ 4.563		
rwzi Susteren, ontwaterd slib - opslag	€ 31	€ 44	€ 32	€ 33		
Bestuursrelevant ICT en Overig						
Toegangscontrole op kantoor en RWZI locaties	€ -	€ 330	€ 250	€ 251		
Vervanging Centrale Computerapparatuur	€ 249	€ 244	€ 244	€ 243		
Bestuursrelevant Duurzaamheid						
Superlocal	€ 84	€ 43	€ 16	€ 16		
Superlocal subsidie	€ -	€ -	€ -	€ -		
Zonne-energie fase 2	€ 200	€ 109	€ 35	€ 32		
Zonne-energie fase 2 (bijdrage)	€ -	€ -	€ -	€ -		
						In afwachting van een bankgarantie ligt de facturatie stil. De verwachting is dat dit probleem op korte termijn wordt opgelost en het project conform planning zal worden gerealiseerd.

Najaarsrapportage 2024 (t/m augustus)	Begroot oorspronk jaar 2024	Begroot actueel jaar 2024	Realisatie t/m mnd	Norm t/m mnd	verschil t/m mnd	Toelichting
Organisatie en middelen						
Organisatie: formatie						
- Bezetting - Begrote formatie WBL	273,0	274,2	255,3	274,2		Het niet volledig invullen van vacatures is mede een gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.
- Wet Banenafpraak en Quotum arbeidsbeperkten (aantal banen)			6,8	6,3		
Organisatie: ziekteverzuim						
- Verzuim-% totaal			4,30%			CBS index volgt
Middelen: treasury en inkoop						
- voldoen aan kasgeldlimiet	ja	ja	ja	ja		
- tijdelijke kortlopende kasgeldleningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
- rekeningcourantsaldo met Verdygo BV (x € 1.000)	=< € 750	=< € 750	€ 660	=< € 750		
- bedrag aan onrechtmatig verstrekte opdrachten (x € 1.000)	< € 1.237	< € 1.237	€ 0	< € 1.237		
- rechtmatige opdracht in % van de begroting	≥ 99%	≥ 99%	100%	≥ 99%		

Zuiveringsprestaties 2024 (gebaseerd op gecontroleerde gegevens t/maugustus 2024)												
Rwzi	CZV	BZV	OB	P (fosfaat)			N (stikstof)			Toelichting / bijzonderheden	Prognose	
				winter	zomer	jaar	winter	zomer	jaar			
Boscherveld	100%	100%	100%	Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		n.v.t.	n.v.t.	
Gennep	100%	100%	82%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds aan de zomernorm. Ook wordt voor P voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds voldaan aan de zomernorm. Voor N wordt niet voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. De norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde wordt overschreden sinds februari 2023. De overschrijding van de N-norm is gelegen in een procesverstoring door externe oorzaak. Door een externe oorzaak ondervindt de RWZI de afgelopen jaren vanaf sept/okt t/m april/mei hinder van NO3 pieken in het effluent. Dit wordt veroorzaakt door terugkerende lozings van een nog onbekende (toxische) stof, die met het effluent op de rwzi wordt ontvangen. De RWZI reageert correct, maar kan hierdoor soms moeilijk of niet aan de N-norm voldoen. In januari 2023 is verkleuring van het effluent van de rwzi waargenomen. Op basis hiervan kon een verdachte aanvoerstroom geïdentificeerd worden. Door extra bemonstering en monitoring van influent en diverse rioolgemalen zijn in het effluent van de rwzi sterk afwijkende concentraties van diverse stoffen aangetroffen. Op basis van deze informatie zijn er door WBL enkele mogelijke lozingsbronnen vastgesteld. Hierbij gaat de focus momenteel uit naar een lozer in de Gemeente Mook en Middelaar. Door de gemeente is tijdens een lozing onderzoek uitgevoerd in het rioolstelsel, maar dit leverde toen geen aanvullend resultaat. Opsporing van de bron is extra moeilijk doordat de lozing discontinu is. Op basis van de verkregen informatie wordt in samenwerking met de Gemeente Mook en Middelaar, WL en WBL intensiever onderzoek verricht vanaf oktober 2023. Hierbij zijn afspraken gemaakt over verdere informatiedeling en het uitvoeren van (basis)metingen door WBL en de Gemeente ten einde de lozingsbron te kunnen opsporen. Het onderzoek heeft echter tot op heden geen nieuwe informatie opgeleverd. Omdat de lozings weer zijn gestopt in het late voorjaar van 2024, is het onderzoek deels voortlopig gestaakt. Vanaf medio september 2024 zijn weer procesverstoringen geconstateerd a.g.v. lozings. Op basis hiervan is extra bemonstering van de rwzi weer gestart. Omdat de problemen blijven aanhouden en de beschikbaarheid van (financiële) middelen t.b.v. opsporing beperkt is, is de situatie naar een hogere bestuurlijk niveau gescalaerd; bij WL/WBL naar het bestuur en bij de Gemeente Mook & Middelaar naar Burgemeester en Wethouders. Het OB-gehalte is in 2024 (t/m augustus) 11x tussen de 30 en 75 mg/l geweest. Volgens de norm mag dit maximaal 5x per kalenderjaar voorkomen. Zodoende is voor deze OB-norm sprake van een overschrijding. Het BZV-gehalte is in 2024 (t/m augustus) 2x tussen 20 en 40 mg/l geweest. Volgens de norm mag dit 5x per jaar voorkomen. Het CZV-gehalte is in 2024 (t/m augustus) 2x tussen 125 en 250 mg/l geweest. Volgens de norm mag dit 5x per jaar voorkomen. Vooral nog is er voor deze CZV- en BZV-normen geen sprake van een overschrijding. De oorzaak is de terugkerende en versturende lozing, die niet alleen van invloed is op de biologische activiteit, maar ook op de bezinking van het slib. Kortom, zonder de versturende lozing zou voldaan blijven worden aan de OB-norm.	Tijdelijk geen verder acties	
Heugem	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.	
Hoensbroek	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds niet aan de zomernorm. Dit als gevolg van een uitschieter op 12 juli door een bufferoverstort tijdens RWA. Het reguliere effluent uit de NBT's (zonder de bufferoverstort) was perfect en voldeed aan de norm. Zonder de bufferoverstort zou worden voldaan aan de zomernorm. Deze overschrijding kan mogelijk niet meer worden gecorrigeerd, vanwege de lage zomernorm in combinatie met de resterende zomerperiode. Voor P wordt wel voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds voldaan aan de zomernorm. Ook wordt voor N voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde.	n.v.t.	
Kerkrade	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds niet aan de zomernorm. Dit als gevolg van een afwijkend analysesresultaat d.d. 10-08-2024. Hierbij is een waarde vastgesteld die 10x hoger is dan normaal. Er is een heranalyse aangevraagd. Zonder deze afwijkende analyse wordt wel voldaan aan de zomernorm. Voor P wordt wel voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds voldaan aan de zomernorm. Ook wordt voor N voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde.	n.v.t.	
Limmen	100%	100%	100%	Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		n.v.t.	n.v.t.	
Meijel	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds niet aan de zomernorm als gevolg van één enkele uitschieter en een periode met aanhoudende lozings. Voor P wordt wel voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Wel is het voortschrijdend jaargemiddelde hard gestegen. De stijging is waarschijnlijk gerelateerd aan de hieronder toegelichte lozings. Voor N wordt tussentijds niet voldaan aan de zomernorm. Ook wordt voor N niet voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Ook dit als gevolg van een periode met aanhoudende lozings. De tussentijdse overschrijding van de N-zomernorm kan niet meer worden gecompenseerd. De rwzi ondervond sinds medio februari 2024 regelmatig hinder van een afwijkend (witig) influent. Deze afwijking had een negatief effect op de stikstof verwijdering. Om de oorzaak te achterhalen zijn er extra bemonsteringen gelanceerd. Hieruit is gebleken dat de rwzi overbelast werd. De influentvrachten van CZV, BZV en OB waren gemiddeld 50% hoger in vergelijking met zowel het gemiddelde over heel 2023 als met de ontwerpgegevens van de rwzi. Op momenten waren deze influentvrachten 2x of 3x (en soms zelfs 4x) groter dan de vrachten waarop de rwzi ontworpen is. Ook voor SO4 en N-K waren de influentvrachten verhoogd, maar in mindere mate. Voor NH4, PO4 en P-totaal is geen verhoging waargenomen. In samenwerking met WL en de Gemeente Peel en Maas is in de tweede helft van juni een onderzoek gestart om de bron te achterhalen (vergelijkbaar met de situaties bij de rwzi's Gennep en Weert). Het onderzoek heeft geleid tot opsporing van een lozer. De lozer is door het bevoegd gezag aangesproken. Hierna zijn de lozings gestopt en heeft het zuiveringsproces zich geleidelijk hersteld.	n.v.t.	
Panheel	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.	
Rimburg	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.	
Roermond	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds aan de zomernorm. Ook wordt voor P voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds niet voldaan aan de zomernorm. Wel wordt vanaf mei 2024 voor N niet voldaan aan de N norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Dat is voor het eerst sinds juli 2020. En wordt met name veroorzaakt door verdunning vanwege de vele regen sinds najaar 2023. De kans is reëel dat deze norm op termijn weer wordt overschreden als gevolg van de relatief hoge vracht zeer moeilijk verwijderbare stikstof in het influent. De hoge stikstofvracht in het influent is ook bij WL gemeeld. WL heeft in samenwerking met sector S&I nader onderzoek naar de lozer verricht. Na vaststelling van de lozende partij is in een samenwerking van WL, de Provincie en WBL (Sector S&I) een onderzoek gestart m.b.t. het reduceren van de hoeveelheid geloosde stikstof en dus een verlaging van de stikstofvracht in het influent van de rwzi. Tijdens het ambtelijk overleg heeft WL kenbaar gemaakt dat een aanvraag voor een tijdelijk veruimd maatwerkvoorschrift niet haalbaar is. Dit op basis van de looptijd en hoogte van de gewenste veruiming. Omdat WL geen uitsluitel geeft over mogelijk handhavend optreden naar WBL, is een tijdelijke veruiming van het maatwerkbesluit aangevraagd. WL heeft – ondanks herhaald verzoek – nog geen terugkoppeling gegeven op de betreffende aanvraag. Ook is vastgesteld dat de rwzi te kampen heeft met een hoge aanvoer van aluminium. Deze aanvoer heeft impact op de technische assets en de samenstelling van het slib. Dit laatste kan problemen creëren in de afzet van slib. De problematiek is in samenwerking met WL, de gemeente en een potentiële lozer in kaart gebracht. De betrokken lozer is voornemens om de geloosde hoeveelheid aluminium binnen een termijn van vier jaar te reduceren. Het onderzoek heeft echter ook aangetoond dat de hoeveelheid aluminium afkomstig van deze lozer, maar een fractie is van de totaal aangevoerde vracht aluminium.	Uitsluitel door WL m.b.t. het verzoek tot tijdelijke veruiming van het maatwerkvoorschrift.	
Simpelveld	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds niet aan de zomernorm. Dit als gevolg van een afwijkend analysesresultaat d.d. 10-08-2024. Hierbij is een waarde vastgesteld die 10x hoger is dan normaal. Er is een heranalyse aangevraagd. Zonder deze afwijkende analyse wordt wel voldaan aan de zomernorm. Voor P wordt wel voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt sinds juni voldaan aan de zomernorm; de matige start in het voorjaar is gecompenseerd. Ook wordt voor N voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. De reden voor de verhoogde N-gehalten in het voorjaar is – naast het reguliere "achterblijven" van de denitrificatie in het eerste (tees: koudere) deel van het voorjaar – ook dat de installatie moeite had met het inbrengen van voldoende zuurstof. Uit onderzoek is gebleken dat een deel van de beluchtingselementen niet meer functioneerde en moest worden vervangen. Het vervangen van de platen was al een project in voorbereiding. In overleg heeft het project voorrang gekregen en zijn de platen vervangen. De rwzi is sinds 24 april 2024 weer regulier in bedrijf. De werkzaamheden hebben niet geleid tot (bijzondere) afwijkingen van de effluentkwaliteit. Gezien de goede resultaten van de vervanging, heeft eind augustus eenzelfde vervanging in de tweede Nereda-reactor plaatsgevonden.	n.v.t.	

Rwzi	CZV	BZV	OB	P (fosfaat)			N (stikstof)			Toelichting / bijzonderheden	Prognose
				zomer	winter	jaar	zomer	winter	jaar		
Stein	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.
Susteren	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.
Venlo	100%	100%	100%	Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		Geen seizoen streefwaarde	Geen seizoen streefwaarde		n.v.t.	n.v.t.
Venray	100%	100%	100%							n.v.t.	n.v.t.
Weert	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds aan de zomernorm. Ook wordt voor P voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds niet voldaan aan de zomernorm. Ook wordt voor N niet voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Reden voor de overschrijding van de N-normen is een combinatie van de influentbelasting incl. afwijkende lozingen. Het onderzoek naar de influentbelasting loopt al langer en wordt in samenwerking met WL, de RUD en de Gemeente Weert onderzocht. Het onderzoek heeft uitgewezen dat de vuillast hoger is dan waar de rwzi voor is ontworpen. Hierdoor heeft de rwzi niet voldoende capaciteit om de aangevoerde hoeveelheid vuillast te verwerken. In samenwerking met RHDHV heeft een onderzoek naar mogelijke zuiveringstechnische oplossingen voor deze problematiek plaatsgevonden. Hierbij is vastgesteld dat de ontwerpcapaciteit van de RWZI moet worden vergroot. Aanvullend wordt 1e helft 2024 door WBL een verzoek tot tijdelijke vermindering van het maatwerkvoorschrift opgesteld en ingediend. Ook is door RWS in april 2024 een voornemen tot last onder dwangsom opgelegd vanwege overschrijdingen van de N-norm als voortschrijdend jaargemiddelde in de jaren 2021 en 2022. Aangezien de norm ook in 2023 overtreden is (en in 2024 overtreden wordt), dient ervan uitgegaan te worden dat de dwangsom verbeurd verklaard wordt. Op ambtelijk niveau vindt overleg plaats tussen WBL en RWS met als doel RWS nader te informeren over de situatie Weert en de acties die WBL initieert om het probleem op te lossen. Ook wordt onderzocht welke tijdelijke maatregelen mogelijk zijn om de herstelperiode te overbruggen. De eerder aangegeven andere lozingen van onbekende stoffen, die het proces negatief beïnvloeden, vinden vooral plaats in Q1 en Q4. WBL onderzoekt i.s.m. WL, de RUD en Gemeente Weert mogelijke lozingsbronnen. Het onderzoek is april 2024 afgerond, maar heeft voor de rwzi geen nieuwe informatie opgeleverd. Omdat de periode, waarin de lozingen doorgaans voorkomen, ten einde is, zal ook het onderzoek voorlopig worden beëindigd. Als in het najaar opnieuw gelijksortige situatie ontstaat, zal in overleg met alle betrokken worden bepaald of het onderzoek opnieuw wordt geopend.	Aanvragen van een tijdelijke vermindering van het maatwerkvoorschrift voor de N-verwijdering.
Wijre	100%	100%	100%							Voor P voldoet de rwzi tussentijds aan de zomernorm. Ook wordt voor P voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. Voor N wordt tussentijds voldaan aan de zomernorm. Ook wordt voor N sinds juni weer voldaan aan de norm voor het voortschrijdend jaargemiddelde. De reden voor de overschrijding van de N-norm zijn de bekende NO3-pieken door het lozingspatroon van de Brand. Sinds medio oktober 2023 zijn de NO3-pieken minder hoog en minder frequent. Dit zou kunnen komen door verdunning, omdat vanaf datzelfde moment ook een RWA-rijke periode gestart is én de DWA ruim 50% hoger is dan normaal. Echter, ook vóór oktober 2023 waren er RWA-rijke periodes en/of verhoogde DWA, maar toen waren NO3-pieken nog alom aanwezig. Van een overduidelijk wekelijks patroon is sinds medio oktober 2023 geen sprake meer. De productie van de Brand Bierbrouwerij is volledig verplaatst. Op de locatie Wijre is er enkel nog sprake van een microbrouwerij. Er wordt onderzocht welke invloed de gewijzigde influent samenstelling heeft op het zuiveringsproces van de rwzi Wijre. Als nog afwijkingen worden geconstateerd in het zuiveringsproces, dan wordt eerst geprobeerd om deze op te vangen door de procesvoering van de rwzi bij te stellen. Als dit geen passende oplossing biedt, moet nader worden onderzocht welke aanvullende maatregelen nodig zijn.	Monitoring/onderzoek naar de proces technische gevolgen van het besluit tot afschalen van de activiteiten door de Brand.

Alkortingen:	Gestelde normen CZV, BZV, OB :	Gestelde normen P (fosfaat) en N (stikstof)
CZV: Chemisch Zuurstof Verbruik BZV: Biochemisch Zuurstof Verbruik OB: Onopgeloste Bestanddelen RUD: Regionale Uitvoeringsdienst DWA: Droogweeraanvoer RWA: Regenweeraanvoer	<p>90% of meer van de metingen voldoen aan norm</p> <p>minder dan 90% van de metingen voldoen aan de norm</p> <p>gestelde overtreding door beweegd gezag</p> <p>Het percentage betreft controlemetingen tijdens monsternamende die voldoen aan de norm.</p>	<p>Voor alle rwzi's zijn voortschrijdende jaargemiddelden gesteld. Voor een aantal rwzi's ook zomer- en winternormen.</p> <p>RWZI voldoet aan het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm</p> <p>RWZI voldoet niet aan norm, maar zal wel het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm halen</p> <p>RWZI voldoet niet aan norm en zal ook het voortschrijdende jaargemiddelde resp. gestelde seizoensnorm niet halen</p> <p>betreffende seizoen is nog niet van toepassing</p> <p>n.b. Geen analyse gegevens beschikbaar betreft zomerperiode (1 april tot 1 oktober)</p>

TOELICHTING

De parameters CZV, BZV, OB (Onopgeloste Bestanddelen) moeten voldoen aan de gestelde grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Deze parameters mogen, een aantal keer per jaar, de gestelde grenswaarde overschrijden tot een vastgestelde maximale waarde. Het aantal keren is vastgesteld in het Activiteitenbesluit en afhankelijk van het aantal monsternamendedagen per jaar.

Voor de parameters stikstof en fosfaat gelden andere regels. Deze parameters hebben een norm voor een periodegemiddelde concentratie. De normen zijn als volgt ingedeeld. Een zomergemiddelde streefwaarde (van 1 april tot 1 oktober), een wintergemiddelde grenswaarde (van 1 oktober tot 1 april) en een voortschrijdend jaargemiddelde concentratie. Voor de zomer- en winterperiode geldt dat de feitelijke toets of aan de norm is voldaan uiteindelijk pas kan plaatsvinden op het einde van de zomer- of winterperiode. Doorlopend vindt toetsing plaats van het voortschrijdend jaargemiddelde.

Meer informatie hierover is in detail na te lezen in het technologisch jaarverslag met bijbehorende tabellen, gepubliceerd op de website van WBL.

KRW Overzicht (2^e kwartaal 2024)

Limburgs effluentbeleid		Uitvoering maatregelen			Legenda toelichting	
RWZI	Uiterste datum gereed tussen 2013 en 2027 (originele datum)	Korte beschrijving maatregelen	Status: 1. In MJR opgenomen 2. In voorbereiding 3. In uitvoering 4. Gereed	Verwachte datum gereed (i.g.v. afwijking)	Afwijking t.o.v. datum gereed (tussentijds en aan het eind)	
Wijlre	1-1-2027	Additionele nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verw.)	2			zie toelichting
Hoensbroek	1-1-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2			zie toelichting
Meijel	1-1-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2			zie toelichting
Roermond	1-1-2027	Bronmaatregel (t.b.v. N-verwijdering)	2			zie toelichting
Susteren	1-1-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N- en P-verwijdering)	2			zie toelichting
Venray	1-1-2027	Nageschakelde filtratie (t.b.v. N-verwijdering)	2			
RIJKSLOZERS						
Weert	1-1-2027	Reductie pieklozingen en aanpassen biologie	2			zie toelichting

RWZI	Toelichting
Wijlre	De werking van de rwzi Wijlre werd verstoord door een industriële lozing, waardoor realisatie van de zuiveringsprestaties (m.n. Nlot) niet haalbaar was. Inmiddels is deze lozing gestopt. Naar verwachting zal de rwzi Wijlre daardoor beter gaan presteren. De eerste effecten hiervan zijn begin 2024 zichtbaar geworden. Eind 2024 zal duidelijk zijn hoe de rwzi in alle seizoenen presteert. Door afdeling VTH van WL is aangegeven dat het voor deze situatie niet mogelijk is om op ambtelijk niveau tijdelijk verruimd maatwerk toe te kennen aangezien de effluentkwaliteitsnormen in het Limburgs Effluentbeleid op bestuurlijk niveau zijn vastgesteld. Aanpassing hiervan kan dan ook enkel op bestuurlijk niveau plaatsvinden. Het traject voor evt. verruimd maatwerk zal vanuit strategisch niveau door zowel WBL als ook WL worden aangezet.
Hoensbroek	Met de huidige zuiveringsinstallatie kunnen de KRW-normen voor N en P van 2027 al grotendeels gerealiseerd worden. Om echter gegarandeerd aan de zomerstreefwaarden van 2027 te kunnen voldoen zou een effluentnabehandeling voor additionele N- en P-verwijdering gerealiseerd moeten worden. De doelmatigheid en proportionaliteit van deze normgerichte maatregel staat echter ter discussie in relatie tot de integrale opdracht en toekomstvisie waaraan WBL moet voldoen. WL en WBL hebben geconcludeerd dat een nieuwe benadering (een systeemsproming) qua maatregelen/planvorming nodig is om de strategische doelen van WL en WBL te kunnen realiseren. Daarom vindt onderzoek plaats naar het meest doelmatige maatregelenpakket voor het verbeteren van de waterkwaliteit in de Geleenbeek door o.a. meetprogramma's en het zoeken naar alternatieve maatregelen. In 2024 zal duidelijk worden of nabehandeling van effluent in Hoensbroek noodzakelijk is. Uitgangspunt blijft om conform maatwerkvoorschrift uiterlijk 01-10-2027 aan de eisen van het Limburgs effluentbeleid te laten voldoen. In 2023 is WL ook gestart met een actualisatie van het Limburgs effluentbeleid. Dit kan mogelijk tot een aanscherping van de effluent normen leiden. Door afdeling VTH van WL is aangegeven dat het voor deze situatie niet mogelijk is om op ambtelijk niveau tijdelijk verruimd maatwerk toe te kennen aangezien de effluentkwaliteitsnormen in het Limburgs Effluentbeleid op bestuurlijk niveau zijn vastgesteld. Aanpassing hiervan kan dan ook enkel op bestuurlijk niveau plaatsvinden. Het traject voor tijdelijk verruimd maatwerk zal vanuit strategisch niveau door zowel WBL als ook WL worden aangezet.
Meijel	Om te kunnen voldoen aan de aangescherpte zomerstreefwaarde voor P tot van 1-4-2022 zijn nageschakelde zandfilters nodig. Vergelijkbaar met de situatie in Hoensbroek ('systeemsproming') zal ook hier gezocht worden naar een effectgerichte oplossing die integraal bijdraagt aan alle doelstellingen. Uitwerking zal plaatsvinden nadat de pilot "Systeemsproming Geleenbeek" afgerond is, naar verwachting eind 2024. Selectie van maatregelen en besluitvorming zal daarna plaatsvinden. Uitgangspunt blijft dat rwzi Meijel op 1-10-2027 voldoet aan de eisen van de KRW. Door afdeling VTH van WL is aangegeven dat het voor deze situatie niet mogelijk is om op ambtelijk niveau tijdelijk verruimd maatwerk toe te kennen aangezien de effluentkwaliteitsnormen in het Limburgs Effluentbeleid op bestuurlijk niveau zijn vastgesteld. Aanpassing hiervan kan dan ook enkel op bestuurlijk niveau plaatsvinden. Het traject voor verruimd maatwerk zal vanuit strategisch niveau door zowel WBL als ook WL worden aangezet.
Roermond	Het is voor de rwzi niet mogelijk om met de huidige influentsamenstelling de vergunde effluentkwaliteit te realiseren. Oorzaak is een versturende industriële lozing van slecht afbrekbare stikstofverbindingen. Een gezamenlijke bemonsterings- en analysecampagne om deze lozing nader te onderzoeken en oplossingsrichtingen te genereren wordt voorbereid. Doel is om deze bemonsterings- en analysecampagne te starten in Q4 2024. Het lozende bedrijf onderzoekt parallel hieraan interne reductiemaatregelen. RUD, WL en WBL zijn in overleg met de betreffende lozer. Door afdeling VTH van WL is aangegeven dat het voor deze situatie niet mogelijk is om op ambtelijk niveau tijdelijk verruimd maatwerk toe te kennen aangezien de effluentkwaliteitsnormen in het Limburgs Effluentbeleid op bestuurlijk niveau zijn vastgesteld. Aanpassing hiervan kan dan ook enkel op bestuurlijk niveau plaatsvinden. De mogelijkheden voor verruimd maatwerk worden momenteel door WBL en WL besproken en onderzocht.
Susteren	Voor een gegarandeerde realisatie van de lage stikstofnorm van 2027 zijn KRW-maatregelen in de vorm van nageschakelde zandfiltratie noodzakelijk. Nut en noodzaak worden onderzocht in het onderzoek "Systeemsproming Geleenbeek", maar in tegenstelling tot Hoensbroek lijken op de rwzi Susteren maatregelen voor vergaande N en P verwijdering zondermeer noodzakelijk. Voor het project KRW Susteren is een projectbrief opgesteld ingediend om het project te starten. Uitgangspunt blijft dat Susteren uiterlijk 1-10-2027 voldoet aan KRW-normen. Complicerende factor is dat in Susteren stapeling van doelen en maatregelen optreedt vanuit KRW, verwijdering van microverontreinigingen (hotspotanalyse en Limburgbrede monitoring) en herziene EU richtlijn stedelijk afvalwater. De in aangescherpte zomerstreefwaarde voor N totaal per 2022 is lastig realiseerbaar, temeer omdat de verwijdering van N totaal vanaf 2021 is verslechterd zonder eenduidige oorzaak. Studies door o.a. SWECO wijzen uit dat de rwzi Susteren in principe voldoende capaciteit heeft om de zomerstreefwaarde voor N van 2022 te realiseren. Door operationele optimalisaties en het sluiten van de silbdroger (wegvallen van interne retourstroom) is positief effect zichtbaar de werking van de rwzi en de gerealiseerde effluentkwaliteit.
Weert	De belasting van de rwzi Weert is op piekmomenten fors hoger dan het ontwerp dat in het verleden is gemaakt. Met als gevolg een verhoogde effluentkwaliteit. Hiermee wordt de KRW stikstof norm overschreden. Belangrijk is dat inzicht worden verkregen waar de pieklozingen door worden veroorzaakt en of deze zijn af te vlakken. Monitoring influentkwaliteit met sensoren is reeds voor een periode van 6 maanden (Q4 2023 en Q1 2024) uitgevoerd, zowel op de rwzi als ook in het gemeentelijke stelsel. Dit heeft helaas geen extra inzicht in peiklozingen opgeleverd maar wel waardevolle info van mogelijk versturende lozingen, deze worden door de gemeente Weert en de RUD Noord verder opgepakt. Evaluatieverslag volgt en overleg met bevoegd gezag (WL/RUD/Gemeente Weert) is een doortopende actie. Mogelijk zal een dergelijke meetperiode eind 2024 of begin 2025 worden herhaald. Extern onderzoek naar mogelijkheden voor aanpassen en/of uitbreiding van (biologische) zuiveringscapaciteit als oplossing is uitgevoerd. Uitbreiding van biologische zuiveringscapaciteit door bijbouwen van een extra Nereda reactor is de meest effectieve en toekomstbestendige variant. Projectvoorstel is gereed en projectstartup vindt plaats in Q3 2024. Rijkswaterstaat heeft per brief een vooraankondiging last onder dwangsom (VLOD) gegeven voor overschrijding van de stikstofnorm in 2022 en 2023. Hier heeft WBL zienswijze op ingediend en tevens een aanvraag ingediend voor een tijdelijke verruiming van de stikstofnorm. Zowel de zienswijze als ook de aanvraag voor tijdelijke verruiming zijn eind Q2 2024 in een gesprek met Rijkswaterstaat verder toegelicht door WBL. WBL is in afwachting van een reactie van Rijkswaterstaat.